



INNSTILLINGSRÅDET
FOR DOMMERE

Årsmelding 2024



Innhold

1. Innstillingsrådet som organ	3
2. Innstillingsrådets sammensetning og medlemmenes funksjonstid	3
3. Innstillingsrådets aktiviteter 2024	6
4. Noen sentrale trekk ved utnevnte dommeres bakgrunn	7
4.1 I de alminnelige domstolene	7
4.2 I jordskifte	8
5. Mangfold, mangfoldskompetanse og andre forhold	9
6. Dommerutnevnelser 2024	10
6.1 Intervjuene	10
6.2 Søkermassen	11
Statistikk for de alminnelige domstolene	12
Statistikk for jordskiftedomstolene	13

Innstillingsrådet for dommere

1. Innstillingsrådet som organ

Innstillingsrådet er et eksternt og uavhengig organ oppnevnt av Kongen. Virksomheten til rådet er nærmere regulert i domstoloven § 55 a-c. Rådets hovedoppgave er å innstille kandidater til dommerembeter, og rådet har i all hovedsak en avgjørende funksjon ved dommerutnevnelser. Sakene undergis en meget begrenset prøving i Justis- og beredskapsdepartementet før sakene legges frem for Regjeringen. Det er Kongen i statsråd som utnevner dommerne. Innstillingsrådet kan ikke instrueres av andre i sine avgjørelser om innstilling av dommere, Rådet legger stor vekt på å fremstå som uavhengig i sin virksomhet, både i forhold til staten og Domstoladministrasjonen. For at domstolene skal ivareta samfunnets krav og forventninger, er det en forutsetning at det utnevnes dyktige, innsiktsfulle og uavhengige dommere. Det er lagt opp til en bred dommerrekruttering, slik at dommerne som utnevnes kommer fra ulike deler av samfunnsrettslivet. Rekrutteringsprosessen skal følge de vanlige kravene til grundighet og effektivitet, og utvelgelsen skal skje i tråd med kvalifikasjonsprinsippet i domstoloven § 55.

Innstillingsrådet innstiller til faste dommer- og domstollederstillinger i alle tre rettsinstanser i de alminnelige domstoler, jordskifterettene, samt for Utmarksdomstolen for Finnmark. Innstillingsrådet innstiller videre til konstitusjoner over ett år. Konstitusjoner inntil ett år besluttet av Innstillingsrådet og Domstoladministrasjonen (DA), jf. domstoloven §§ 55 e-f. Innstillingsrådet behandler ikke innstilling til embete som høyesterettsjustitiarius. Utnevning av høyesterettsjustitiarius og konstitusjoner av høyesterettsdommere behandles av Justis- og beredskapsdepartementet.

Innstillingsrådet har beskrevet sitt arbeid og grunnlaget for de vurderinger som foretas i et praksisnotat. Notatet omhandler de formelle rammer for utnevning av dommere, hva som vektlegges ved vurderingen av søkerne, samt prosessen med intervjuer, referanseinnhenting og oversendelse til departementet. Innstillingsrådets praksisnotat er åpent tilgjengelig på Innstillingsrådets hjemmeside, www.domstol.no/innstillingsradet.

2. Innstillingsrådets sammensetning og medlemmenes funksjonstid

Innstillingsrådet består av ni medlemmer, jf. domstoloven § 55 a.

Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for fire år. Det er adgang til gjenoppnevning for én periode. Rådet har etablert nestlederfunksjon og velger selv nestleder.

Innstillingsrådet for dommere hadde i 2024 følgende sammensetning:

Navn	Tittel	Verv
Arnfinn Agnalt	Sorenskriver	Leder
Unni Sandbukt	Sorenskriver	Personlig varamedlem
Unni Sandbukt	Sorenskriver	Leder
Tonje Vang	Lagdommer	Personlig varamedlem
Nina Opsahl	Avdelingsleder/tingrettsdommer	Nestleder
Jens Morten Nesseth	Sorenskriver	Personlig varamedlem
Sissel Elnan Finstad	Lagdommer	Personlig varamedlem
Thomas Laurendz Bornø	Direktør	Medlem
Kristin Storvik	Seniorrådgiver	Personlig varamedlem
Gerd Ingunn Opdal	Pensjonist	Medlem
Loveleen Rihel Brenna	Daglig leder	Personlig varamedlem
Frode Svartvatn	Seniorrådgiver	Personlig varamedlem
Kjersti Lund	Lagdommer	Medlem
Sissel Elnan Finstad	Lagdommer	Personlig varamedlem
Erlend Malvik Moen	Lagdommer	Medlem
Leif Petter Trannum	Nestleder/tingrettsdommer	Personlig varamedlem
Magnhild Pape Meringen	Advokat	Medlem
Birgitte Bie Mørkved	Advokat	Medlem
Michal Wiik Johansen	Advokat	Personlig varamedlem
Terje Erik Bjelle	Pensjonist	Medlem
Frode Svartvatn	Seniorrådgiver	Personlig varamedlem
Odd Reidar Kvalsund	HR-sjef	Medlem
Loveleen Rihel Brenna	Daglig leder	Personlig varamedlem
Guro Bryggen	Nestleder/jordskiftedommer	Medlem
Axel Bjørklid	Jordskifterettsleder	Personlig varamedlem
Gunnar Bjerke Osen	Jordskifterettsleder	Personlig varamedlem
Lars Håvard Verkland	Grunnerverver	Medlem
Holger Hallset	Grunnerverver	Medlem
Nina Gilberg	Grunnerverver	Personlig varamedlem

Direktøren i DA eller den han bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet. DA har i tillegg ansvaret for sekretariatsfunksjonen. Vanligvis møter avdelingsdirektør for Rettsavdelingen og medarbeidere fra administrasjonen. Arbeidsfordelingen mellom Innstillingsrådet og sekretariatet/DA, er fastlagt av Innstillingsrådet og er nærmere beskrevet i praksisnotatet.



Andre rekke fra venstre: Guro Bryggen, Odd Reidar Kvalsund, Gerd Ingunn Opdal, Gunnar Bjerke Osen (vara), Leif Petter Trannum (vara), Michal Wiik Johansen (vara), Kristin Storvik (vara), Birgitte Bie Mørkved. Første rekke fra venstre: Holger Hallset, Sissel Elnan Finstad (vara), Unni Sandbukt, Loveleen Rihel Brenna (vara) Frode Svartvatn (vara) Nina Opsahl (nestleder) (Ikke tilstede: Thomas L. Bornø, Erlend Malvik Moen, Tonje Vang (vara).

3. Innstillingsrådets aktiviteter i 2024

Innstillingsrådet gjennomførte åtte heldagsmøter i 2024. Møtene har i hovedsak blitt gjennomført som videomøter, unntatt møtet i juni og i desember.

Intervjuer har i hovedsak vært gjennomført på video, unntatt intervjuer til Norges Høyesterett og til embeter som domstolledere. Praksis med intervjuer på video er under stadig vurdering.

Innstillingsrådet arbeider kontinuerlig med å utvikle og forbedre sitt arbeid, bl.a. gjennom rutineutvikling og kompetansetiltak. I 2024 har rådet bl.a. hatt følgende temaer til diskusjon på møtene:

- Hvordan sikre en profesjonell og bærekraftig rekrutteringsprosess i IR?
IRs utadrettede virksomhet for å tiltrekke seg søkere Forslag til endringer
av praksisnotatets pkt. 10.9 Stabilitet og pkt. 17.10 Domstolleders mulige inhabilitet
- Erfaring og synspunkter på rekrutteringsprosessen i Høyesterett -
forslag til nye retningslinjer
- Digital referanseinnhenting
- Rettssikkerhetsløftet, hvilken betydning vil det få for Innstillingsrådet?
- Gjennomgang av vedtatt strategi for arbeidsgiverprofilering
og utkast til reviderte stillingstekster,
- Oppfølging av Domstolkommisjonens delrapport II og Innstillingsrådet
- Tips og triks i Teams og Copilot.

I tillegg deltok Innstillingsrådets leder på et seminar i regi av Universitetet i Oslo – om The Portrait of a Judge, og hadde i den forbindelse et innlegg om Innstillingsrådet for dommere – og utvelgelsesprosessen i Norge.

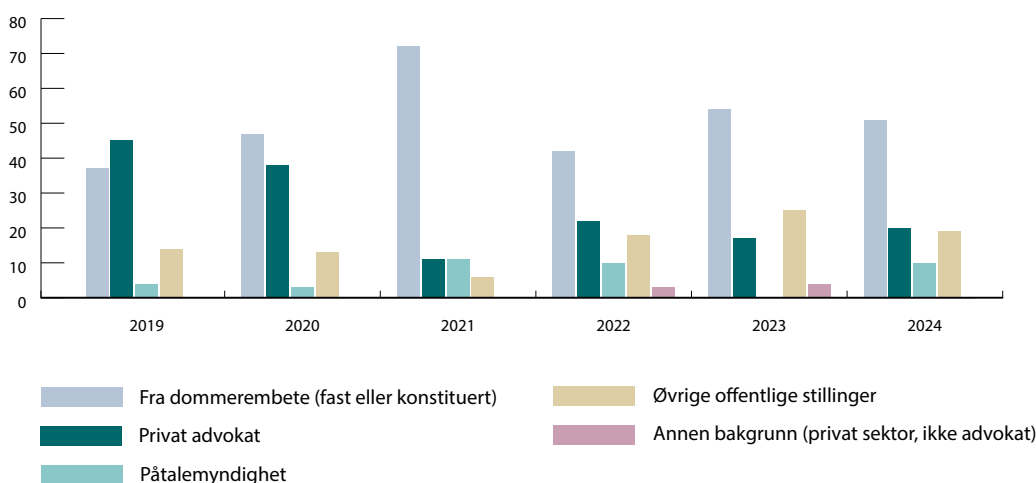
4. Bakgrunnen til utnevnte dommerne

4.1. I de alminnelige domstolene

Norske dommere er generalister og skal behandle alle sakstyper. De skal lede rettsforhandlingene på en måte som inngir tillit hos partene. Dette stiller store krav til faglig og personlig egnethet. Dommere som er utnevnt, har bred erfaring.

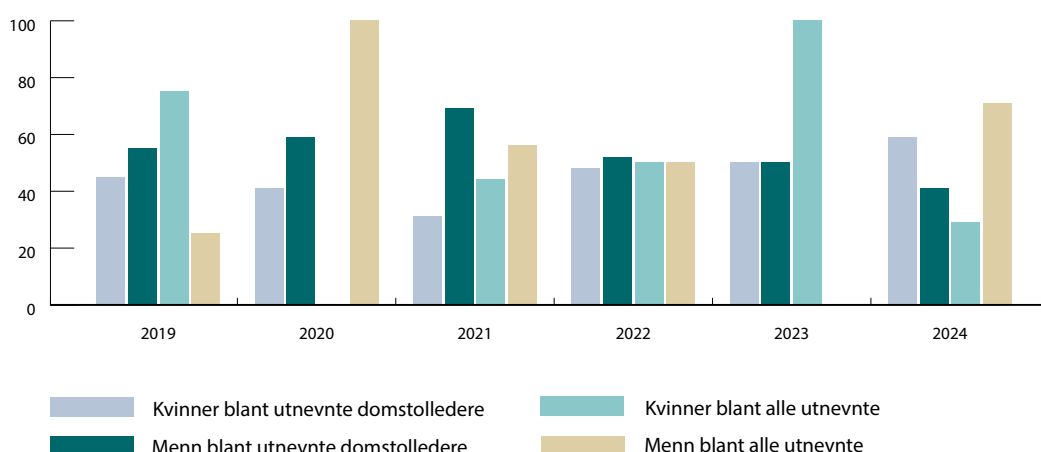
Mange advokater blir intervjuet og vurdert, men flere av disse velger å trekke søknaden dersom de ikke blir innstilt på sikker plass. Dette er hovedårsaken til at det noen ganger er få som blir innstilt til dommerstillinger, selv om det er innkalt nok søkere til intervju.

Statistikken viser at den største andelen av utnevnte dommere kommer fra yrke som dommere eller konstituert dommer. Utnevnelsene i 2024 viser den samme trenden. 51 % av de utnevnte var allerede utnevnt dommer eller konstituert dommer. Mange av søkerne som kommer fra domstolene har imidlertid bred bakgrunn fra andre juridiske yrker i tillegg til dommeryrket.



Kjønnsfordelingen har variert. I snitt har de de siste seks årene vært utnevnt 46 % kvinner og 54 % menn til dommerstillinger, mens det til domstollederstillinger har vært jevnt fordelt mellom kvinner og menn. I 2024 er kvinneandelen blant de utnevnte dommerne høyere enn tidligere (59 %). Dette til tross for at andelen kvinnelige søkere har vært ganske stabil de siste årene.

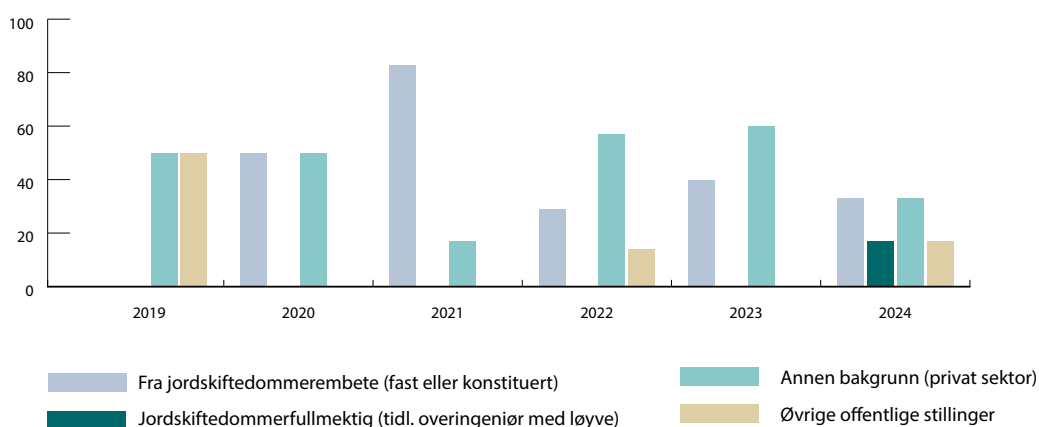
Når det gjelder utnevning av domstolledere er situasjonen motsatt. Her har kvinneandelen gått ned fra 2023 til 2024, både når det gjelder antallet søkere og utnevnte domstolledere.



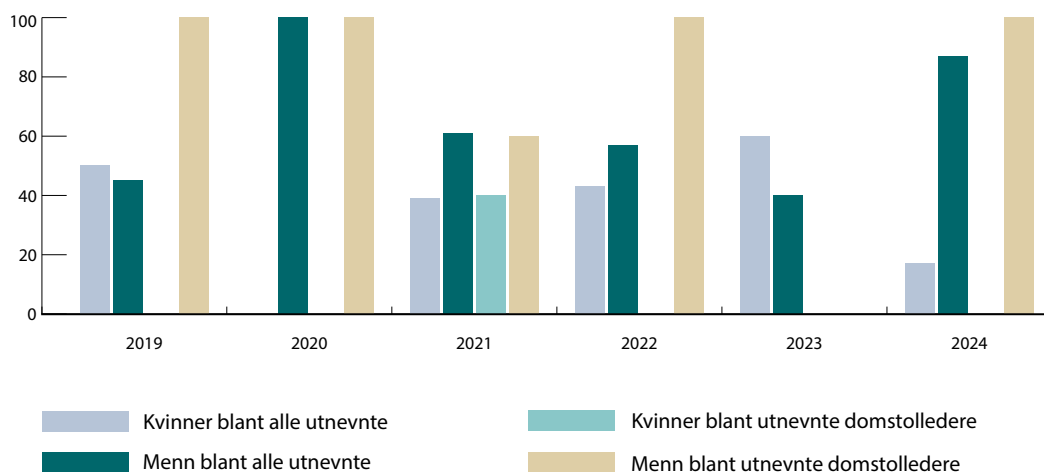
4.2. I jordskiftedomstolene

Innstillingsrådet avgir også innstillinger til dommer- og domstollederstillinger i jordskifterettene.

De siste 6 årene har personer som kommer fra faste dommerembeter eller konstitusjoner utgjort den største andelen av de utnevnte, med et gjennomsnitt på 45 %. Av eksterne kandidater som har blitt utnevnt i denne perioden kommer de fleste fra andre offentlige stillinger, med et gjennomsnitt på 39 % og gjennomsnittlig 11 % fra privat sektor. Statistikken for 2024 viser at 60 % av de utnevnte dommerne kom fra andre offentlige stillinger i fylkeskommune eller kommune.



Andelen utnevnte kvinner til både jordskiftedommerstilling og domstollederstilling har fra 2019 til 2024 variert mellom 0 % og 60 %. Kvinneandelen av utnevnte dommere i jordskifterettene de siste seks årene er på 35 %. I 2024 var antall kvinner 28 % og antall menn 72 % av søkermassen. Det har de siste årene vært en økning i antall kvinnelige søkere til dommerstillingene i jordskifteretten., men i 2024 var det en nedgang fra de siste to årene.



5. Mangfold, mangfoldskompetanse og andre forhold

Innstillingsrådet er opptatt av mangfold i dommerkorpset og i ledelsen av domstolene.

Mangfold oppstår for eksempel grunn av ulik alder, ulikt kjønn, oppvekst, ulike personligheter, fagkompetanse, arbeidserfaring og utdanning. Mangfold i denne sammenheng handler om å innlemme innsikt, kunnskap og perspektiv som er relevant når spennvidden i mangfoldet blir utvidet. Spennvidden i mangfoldet utvides når vi får en person med nedsatt funksjonsevne, en annen kulturell bakgrunn, en annen etnisk bakgrunn eller seksuell legning.

Mangfoldskompetanse innebærer å evne til å se og analysere en situasjon fra flere ulike vinkler, også fra minoritet – og majoritetsperspektiv, herunder urfolk og samisk perspektiv. I dette ligger også å vise trygghet og fleksibilitet til å forstå flere kulturer, evne til å forstå andres perspektiver og finne likheter og ulikheter relatert til virkeligheter som kan eksistere parallelt. Mangfoldskompetanse er derfor en del av dommerkompetansen.

Det er et behov for at dommerkorpset representerer et mangfold, for eksempel etnisk, kulturelt, sosialt og demografisk. Innstillingsrådet praktiserer at det innenfor en saklig utvelgelsesprosess, og under ellers like vilkår, bør søkes å få en best mulig sammensetning av dommerkorpset i den enkelte domstol. En stor andel av befolkningen har innvandrerbakgrunn, og det er særlig viktig at det nedlegges en innsats for å få flere søkere med innvandrerbakgrunn.

Innstillingsrådets leder er medlem i en prosjektgruppe i European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ) for å øke attraktiviteten for dommeryrket. Innstillingsrådets nestleder deltok i 2024 i et fysisk møte i Brussel. Det er de samme rekrutteringsproblemer i flere europeiske land. I de sentrale strøk av landene og i de store byene, er det godt søkertilfang, mens det i distriktene kan være problemer med rekrutteringen.

6. Dommerutnevnelser 2024

I 2024 er det utnevnt til sammen 65 dommere/domstolledere etter innstilling fra Innstillingsrådet. Disse fordeler seg slik:

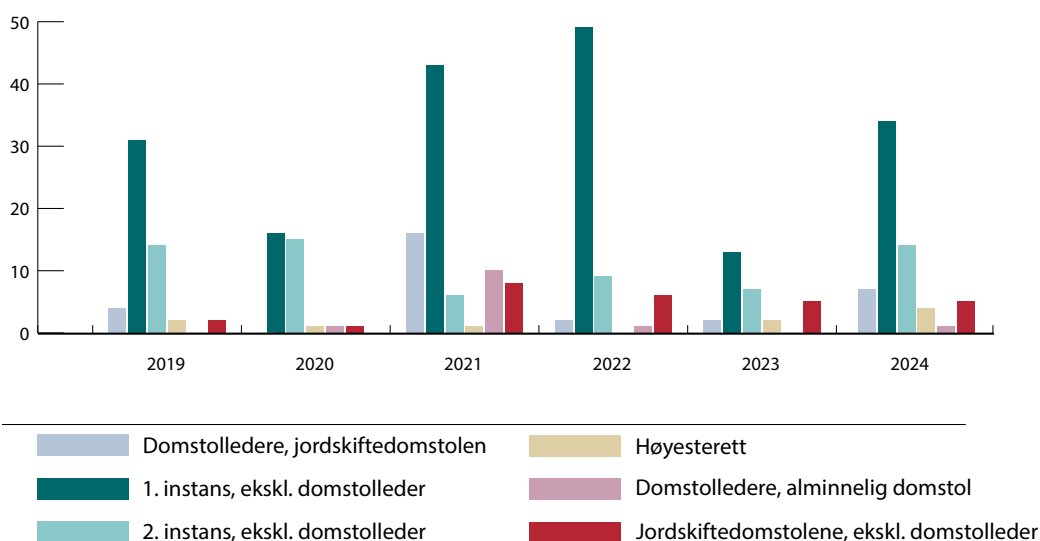
- 8 domstolledere (7 sorenskrivere, 1 jordskifterettsleder)
- 57 dommere, hvorav 4 i Høyesterett, 14 i andreinstans, 13 i førsteinstans og 5 i jordskiftedomstolene.

Det er i tillegg truffet vedtak om 13 konstitusjoner, som fordeler seg slik:

- Det er konstituert 1 medlem i Utmarksdomstolene for Finnmark, 5 dommere i tingrettene, 2 dommere i lagmannsretten og 5 dommere i jordskifterettene.

I 2024 ble det i de alminnelige domstolene utnevnt 59 % kvinner og 42 % menn, med en gjennomsnittsalder på 48 år.

I jordskifterettene ble det utnevnt 17 % kvinner og 83 % menn, med en gjennomsnittsalder på 45 år.



6.1. Intervjuene

Intervjuene gjennomføres av en intervjugruppe som består av tre medlemmer fra Innstillingsrådet og en representant fra sekretariatet (DA). I tillegg deltar domstolleder ved intervju til dommerstillingene. Etter intervjuene utarbeider domstolleder sitt forslag til rangering av kandidatene. Domstolleders forslag vedlegges IR sin innstilling ved oversendelse til departementet for videre behandling.

Også i 2024 har Innstillingsrådet fått bistand fra et eksternt konsulentbyrå, Belsenso AS, til å gjennomføre lederprofiltester ved intervjuer til domstollederstillinger. Før intervjuene til domstollederstillinger har konsulentbyrået utarbeidet en rapport etter at kandidatene har gjennomført en personlighetstest.

Det ble gjennomført til sammen 219 intervjuer i 2024.

6.2. Søkermassen

Den totale søkermassen til de alminnelige domstolene var i 2024 dobbelt så høy som året før. Søkertallene var også høyere til jordskifterettene. Dette har sammenheng med at det var ansettelsesstopp i domstolene i 2022/2023 som ble opphevet høsten 2023.

Gjennomsnittlig antall søkere pr. ledig dommerstilling (inkl. konstitusjoner) i de alminnelige domstolene var i 2024 på 7,1. Gjennomsnittlig antall søkere per stilling i årene 2019-2024 var 6,9. Det er fremdeles betydelige variasjoner i søkermassen. I 2024 varierte søkertallet til dommerstilling mellom 65 og null søkere. Som tidligere er det størst antall søkere til ledige dommerstillinger på det sentrale Østlandet og i de store byene. Det er fremdeles forholdsvis få søkere til rettssteder som ikke ligger like sentralt plassert. Det er fremdeles få søkere til domstollederstillingene. I 2024 ble det kunngjort til sammen åtte domstollederstillinger. Søkertallet til disse stillingene varierte fra 1 til 7 søkere.

I 2024 ble det kunngjort 5 faste embeter som jordskiftedommer og 5 konstitusjoner som jordskiftedommer. Det var totalt 32 søkere til de ledige stillingene. I perioden 2019 - 2024 har det vært utnevnt fra to til 18 dommere (pga. strukturendring i 2021) per år.

Etter strukturendringene har en domstol ofte flere rettssteder. Dersom en dommer ønsker å arbeide ved et annet rettssted, er hovedregelen at man må søke på lik linje med andre søkere. Dersom de blir innstilt som nr. 1 på ønsket rettssted, vil de ikke bli utnevnt av Kongen i statsråd i og med at de allerede er utnevnt som dommer ved domstolen. Det utarbeides imidlertid en ny arbeidsavtale hvor nytt rettssted fremkommer. I 2024 var det tre dommere som skiftet rettssted i rettskretsen.

Det er viktig at både domstolene generelt og den aktuelle domstol spesielt, fremstår som attraktive arbeidsplasser. Det er ønskelig med bredere søkertilfang både til de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene.

7. Statistikk for de alminnelige domstolene

Innstillingsrådet, div. statistikk for de alminnelige domstolene for årene 2019 - 2024, jf. tall hentet fra årsrapport til DA.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Utnevnte, alminnelige domstoler:						
Antall utnevnte, totalt	51	32	64	60	24	59
Antall utnevnte domstolledere	4	0	16	2	1	7
Antall, utnevnte totalt i 1. instans, ekskl domstolleder	31	16	43	49	13	34
Antall, utnevnte totalt i 2. instans, ekskl domstolleder	14	15	6	9	7	14
Antall, utnevnte totalt i Høyesterett	2	1	1	0	2	4
Gjennomsnittsalder ved utnevneelse	47	47	48	47	47	48
Antall kvinner blant alle utnevnte	45 %	41 %	31 %	48 %	50 %	59 %
Antall kvinner blant utnevnte domstolledere	75 %	0 %	44 %	50 %	200 %	29 %
Yrke ved utnevneelse:						
Fra dommerembete (fast eller konstituert)	37 %	47 %	72 %	42 %	54 %	51 %
Privat advokat	45 %	38 %	11 %	22 %	17 %	20 %
Påtalemyndighet	4 %	3 %	11 %	10 %	0 %	10 %
Øvrige offentlige stillinger	0 %	13 %	6 %	18 %	25 %	19 %
Annen bakgrunn (privat sektor, ikke advokat)	0 %	0 %	0 %	3 %	4 %	0 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	510	569	487	388	186	420
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	9,3	7,7	6,3	5,5	5,8	7,1
Maks. antall søkere på en dommerstilling	40	46	33	25	15	65
Min. antall søkere på en dommerstilling	7	2	1	1	2	0
Antall kvinner blant alle søkere, totalt	53 %	40 %	35 %	48 %	42 %	45 %

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall søknader totalt vedr. domstolleder	9	20	45	4	2	24
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	2,3	5,0	2,8	2	1	3,4
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	3	9	5	2	2	7
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	1	2	1	2	2	1
Antall kvinner blant søkere vedr. domstolleder	56 %	15 %	36 %	50 %	100 %	33 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	228	240	172	219	93	194
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	45 %	42 %	35 %	56 %	50 %	46 %

8. Statistikk for jordskiftedomstolene

Innstillingsrådet, div. statistikk for de alminnelige domstolene for årene 2019 - 2024, jf. tall hentet fra årsrapport til DA.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Utnevnte, jordskiftedomstolene:						
Antall, utnevnte totalt i jordskiftedomstolen	2	2	18	7	5	6
Antall utnevnte domstolledere	0	1	10	1	0	1
Antall utnevnte jordsskiftedommere	2	1	8	6	5	5
Gjennomsnittsalder ved utnevne	34	54	48	54	47	45
Antall kvinner blant alle utnevnte	50 %	0 %	39 %	43 %	60 %	17 %
Antall kvinner blant alle utnevnte domstolledere	0 %	0 %	40 %	0 %	0 %	0 %

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Yrke ved utnevning:						
Fra jordskiftedommerembete (fast eller konstituert)	0 %	50 %	83 %	29 %	40 %	33 %
Jordskiftedommerfullmektig	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	17 %
Øvrige offentlige stillinger	50 %	50 %	17 %	57 %	60 %	33 %
Annen bakgrunn (privat sektor)	50 %	0 %	0 %	14 %	0 %	17 %
Søkermasse (inklusive konstitusjoner):						
Antall søknader totalt	9	11	48	33	25	32
Gj.sn. antall søkere pr. stilling, totalt	3,0	2,8	2,5	2,8	5,0	5,3
Maks. antall søkere på jordskiftedommerstilling	4	3	5	5	6	7
Min. antall søkere på jordskiftedommerstilling	3	2	1	0	1	0
Antall kvinner blant alle søkere, totalt	44 %	27 %	27 %	33 %	40 %	28 %
Antall søknader totalt vedr. jordskifterettsleder	0	6	23	2	0	4
Gj.sn. antall søkere pr. domstollederstilling	0,0	3,0	2,3	2,0	0,0	4,0
Maks. antall søkere pr. domstollederstilling	0	4	3	2	0	4
Min. antall søkere vedr. domstollederstilling	0	2	1	2	0	4
Antall kvinner blant søkere vedr. domstolleder	0 %	17 %	35 %	0 %	0 %	25 %
Antall gjennomførte intervjuer totalt	5	8	41	18	15	25
Andel søkere intervjuet, gj.snitt	56 %	73 %	85 %	55 %	60 %	78 %

Postadresse sekretariat:

Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: + 47 73 56 70 00

E-post: postmottak@domstol.no

Ytterligere informasjon om Innstillingsrådet er
tilgjengelig på www.domstol.no/innstillingsradet